

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2011./2012.

GEOGRAFIJA

Stručna radna skupina za izradbu ispitnih materijala iz Geografije:

Suzana Nebeski Hostić, prof., voditeljica, I. gimnazija, Zagreb

prof. dr. sc. Željka Šiljković, Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru

mr. sc. Nikola Vojnović, Sveučilište Jurja Dobrile, Pula

mr. sc. Ružica Vuk, zamjenica voditeljice, Geografski odsjek PMF-a, Zagreb

Romana Dužanec Martinović, prof., IV. gimnazija, Zagreb.

Sadržaj

Uvod	5
1. Područja ispitivanja.....	5
2. Obrazovni ishodi	5
2.1. Fizička geografija.....	6
2.2. Društvena geografija	7
2.3. Regionalna geografija svijeta	8
2.4. Geografija Hrvatske.....	8
3. Struktura ispita	10
4. Tehnički opis ispita.....	10
4.1. Trajanje ispita.....	10
4.2. Izgled ispita i način rješavanja.....	10
4.3. Pribor	11
5. Opis bodovanja.....	11
5.1. Vrjednovanje prve ispitne cjeline.....	11
5.2. Vrjednovanje druge ispitne cjeline	11
6. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem	11
6.1. Primjer zadatka višestrukoga izbora	11
6.2. Primjer zadatka višestrukih kombinacija.....	12
6.3. Primjer zadatka povezivanja	12
6.4. Primjeri zadataka dopunjavanja i kratkoga odgovora.....	13
7. Priprema za ispit.....	13

Uvod

Geografija je na državnoj maturi izborni predmet.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Geografije temeljni je dokument ispita kojim se jasno opisuje što će se i kako ispitivati na državnoj maturi iz ovoga predmeta u školskoj godini 2011./2012.

Ispitni katalog sadrži sve potrebne informacije i detaljna pojašnjenja o obliku i sadržaju ispita. Njime se jasno određuje što se od pristupnika očekuje na ispitu.

Ispitni katalog usklađen je s odobrenim četverogodišnjim Nastavnim planom i programom¹ za Geografiju u gimnazijama.

Ispitni katalog sadrži ova poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjanjem
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju čitatelj može naći odgovor na pitanje *što se ispituje*.

U prvome su poglavlju navedena područja ispitivanja, odnosno ključna znanja i vještine iz ovoga predmeta koje se ispituju ovim ispitom.

U drugome je poglavlju, kroz konkretnе opise onoga što pristupnik treba znati, razumjeti i moći učiniti, pojašnjen način na koji će se navedena znanja i vještine provjeravati.

¹ Glasnik Ministarstva prosvjete i športa, broj 1, Školske novine, Zagreb, 1994.

Treće, četvrto i peto poglavlje odgovaraju na pitanje *kako se ispituje*, a u njima je pojašnjena struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način provedbe i vrjednovanja pojedinih zadataka i ispitnih cjelina.

U šestome su poglavlju primjeri zadataka s detaljnim pojašnjanjem.

Sedmo poglavlje odgovara na pitanje *kako se pripremiti za ispit*.

1. Područja ispitivanja

Ispitom iz Geografije provjerava se u kojoj mjeri pristupnici znaju, tj. mogu:

- odrediti i objasniti geografske činjenice i generalizacije
- rabiti geografske karte, geografske statističke i grafičke metode.

Sukladno tomu, ispit iz Geografije sastoји se od dviju ispitnih cjelina.

Prvom se cjelinom ispituju **geografska znanja**, a drugom cjelinom **geografske vještine**.

Dostignuta razina znanja te kompetencija pristupnika provjerava se u ovim područjima:

1. fizička geografija
2. društvena geografija
3. regionalna geografija svijeta
4. geografija Hrvatske.

2. Obrazovni ishodi

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja određeni obrazovni ishodi, odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati, razumjeti i moći učiniti kako bi postigao uspjeh na ispitu.

2.1. Fizička geografija

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE
<ul style="list-style-type: none">• definirati i objasniti geografiju kao znanost, razlikovati njezine grane i discipline• imenovati ljudi zaslužne za razvoj i razumijevanje geografije te prirodnih i društvenih geografskih procesa• objasniti i primijeniti osnovne pojmove iz orientacije na geografskoj karti i u prostoru• definirati osnovne pojmove o Svemiru i navesti primjer• razlikovati svemirska tijela• opisati Sunčev sustav i objasniti položaj Zemlje u Sunčevu sustavu• objasniti oblik i prepoznati dimenzije Zemlje• povezati i objasniti uzroke i posljedice gibanja Zemlje• razlikovati i imenovati različite kalendare• definirati osnovne kartografske pojmove• razlikovati i objasniti elemente karte• razlikovati vrste geografskih karata• definirati osnovne pojmove vezane za reljef• analizirati građu Zemlje i sastav litosfere• povezati geološka razdoblja i orogeneze te navesti primjere reljefnih cjelina za pojedina geološka razdoblja i orogeneze• definirati endogene pokrete te objasniti njihove uzroke i posljedice te navesti primjere• povezati djelovanje egzogenih sila i nastanak različitih tipova reljefa i reljefnih oblika• poznavati i povezati klimatske čimbenike i klimatske elemente• klasificirati klimatske razrede i tipove po Köppenu i povezati ih s vegetacijskim zajednicama• definirati osnovne pojmove vezane za svjetsko more i vode na kopnu i navesti primjere• poznavati svojstva i gibanja morske vode• razlikovati vode na kopnu i njihova obilježja• klasificirati tla i povezati ih s bioklimatskim zajednicama• objasniti utjecaj prirodno-geografskih obilježja na gospodarski razvoj, strukturu gospodarstva, strukture stanovništva i naseljenost• povezati prirodna i društvena obilježja prostora te ih smjestiti u prostor	<ul style="list-style-type: none">• prepoznati i razlikovati elemente karte i različite vrste geografskih karata• izračunati razlike u pojasnim vremenima• rabiti mjerilo• objasniti i primijeniti osnovne pojmove iz orientacije na geografskoj karti i u prostoru• uz pomoć skica i fotografija prepoznati i imenovati reljefne oblike• imenovati i na crtežu obilježiti unutrašnju građu Zemlje• uz pomoć crteža i fotografija imenovati i analizirati osnovne endogene i egzogene procese i oblike• obilježiti ili prepoznati na karti primjere pojedinih tipova i oblika reljefa i tipove klime• na karti imenovati oceane, najznačajnija mora, morske struje, morske prolaze, rijeke i jezera• na temelju danih podataka izračunati klimatske elemente, analizirati dijagrame, npr. klimatske dijagrame, sinoptičke karte• povezati prirodna i društvena obilježja prostora te ih smjestiti u prostor i na geografsku kartu

2.2. Društvena geografija

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE
<ul style="list-style-type: none">definirati osnovne demogeografske pojmove i navesti primjereanalizirati promjenu broja stanovnika prostorno i vremenskiobjasniti razmještaj stanovništva te gustoću naseljenosti na Zemljianalizirati pokazatelje prirodnoga i prostornoga kretanja stanovništvarazlikovati tipove migracija i općega kretanja stanovništvaobjasniti teoriju demografske tranzicije i prepoznati ili odrediti etape i podetape na primjerima državarazlikovati demogeografske strukture te objasniti njihov prostorni rasporedobjasniti povezanost demografskoga i gospodarskoga razvoja (i navesti primjere prostora)razlikovati tipove i mjere populacijske politike (i navesti primjere)razlikovati tipove naselja, gradova i urbanih sustava te objasniti utjecaj prirodne osnove i društvenoga razvoja na oblike i razvoj naselja, ruralni pejzaž i gradske regijedefinirati osnovne pojmove iz ekonomskog geografskog razdobljaobjasniti čimbenike razvoja primarnih djelatnostirazlikovati oblike i tipove poljoprivredne proizvodnjeanalizirati strukturu, značenje i prostorni raspored poljoprivredne proizvodnje, ribarstva i šumarstvaanalizirati strukturu i prostorni raspored rudarstva, energetskih izvora te industrijeobjasniti razvoj, obilježja i značenje sekundarnih djelatnostiusporediti stare i nove industrijske grane i prostoreobjasniti razvoj i značenje tercijarnih i kvartarnih djelatnostinavesti oblike i grane prometa i njihovo značenjenavesti primjere i usporediti važnost najprometnijih pomorskih, zračnih i riječnih luka, prometnih pravaca i čvorovaanalizirati čimbenike razvoja turizma na primjerima glavnih turističkih regija te imenovati prepoznatljiva turistička obilježjaobjasniti svjetska trgovinska kretanjaobjasniti utjecaj stanovništva i ljudskih djelatnosti na okoliš te poznavati osnove politike zaštite okolišaobjasniti utjecaj prirodnih i društvenih čimbenika na socijalno-ekonomski razvoj pojedinih regija, država i kontinenatapovezati prirodna i društvena obilježja prostora te ih prepoznati i smjestiti u prostor	<ul style="list-style-type: none">na geografskoj karti analizirati razmještaj stanovništva na Zemljiizračunati odrednice prirodnoga, prostornoga i općega kretanja stanovništva te pokazatelje pojedinih demogeografskih strukturana geografskoj karti prepoznati glavne smjerove migracija na Zemljianalizirati dijagrame, npr. dijagram demografskog razvoja, dobno-spolne strukture, tematsku kartu jezičnoga sastava stanovništva itd.prepoznati ili imenovati na geografskoj karti primjere država i prostora za određene demogeografske strukture te prepoznati i imenovati prirodno i prostorno kretanje stanovništvaprepoznati ili imenovati na geografskoj karti, fotografijama ili crtežima primjere različitih oblika naselja, ruralnoga krajolika, povijesnoga razvoja različitih tipova naselja te urbanih sustavaanalizirati prostornu strukturu gradaprepoznati ili imenovati na geografskoj karti glavne oblike poljoprivrede, prostorni raspored poljoprivredne proizvodnje, glavna ribolovna područja svijeta, primjere država s razvijenom akvakulturom i glavna šumska područja na Zemljiprepoznati ili imenovati na geografskoj karti primjere država i prostora sa značajnim energetskim izvorima i mineralnim sirovinama te prepoznati i imenovati stare i nove industrijske prostorepoznavati i imenovati na geografskoj karti države s razvijenim pojedinim oblicima prometa, glavne plovne rijeke, jezera i kanale, najprometnije pomorske i zračne luke svijeta te područja s razvijenim cjevovodnim prometomimenovati na geografskoj karti glavne turističke regije svijeta te važnija turistička središtaimenovati na geografskoj karti primjere najstarijih, najvećih i najpoznatijih nacionalnih parkovapovezati prirodna i društvena obilježja prostora te ih prepoznati i smjestiti u prostor i na geografsku kartu

2.3. Regionalna geografija svijeta

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE
<ul style="list-style-type: none"> definirati obilježja poslijeindustrijskoga doba te ih povezati s obilježjima suvremenoga svijeta analizirati proces globalizacije razlikovati stupnjeve i tipove integracija na primjerima navesti važnije europske i svjetske organizacije i regionalne integracije te njihova sjedišta i objasniti njihovo političko i gospodarsko značenje objasniti razvoj i organizaciju Europske Unije definirati pojam multinacionalne kompanije, poznavati djelatnosti najvećih te navesti prednosti i nedostatke djelovanja multinacionalnih kompanija prostorno i vremenski analizirati nejednaki regionalni razvoj svijeta analizirati geografske posebnosti i regionalni razvoj odabranih europskih država (Njemačka, Francuska, UK i Italija), izvaneuropskih država (SAD, Kanada, Japan, Australija, azijski tigrovi) i odabranih država svjetskoga značenja (Ruska Federacija, Kina, Indija) analizirati procese društveno-gospodarske tranzicije analizirati prirodno-geografsku i društvenu složenost Azije analizirati geografske posebnosti i regionalni razvoj Latinske Amerike i Afrike povezati prirodna i društvena obilježja prostora te ih smjestiti u prostor 	<ul style="list-style-type: none"> imenovati ili prepoznati na geografskoj karti države članice važnijih europskih i svjetskih organizacija i regionalnih integracija i njihova sjedišta imenovati ili prepoznati na geografskoj karti države koje su pristupile Europskoj zajednici (Europskoj Uniji) u pojedinim krugovima širenja prepoznati ili imenovati na geografskoj karti i dijagramima primjere nejednakoga regionalnoga razvoja svijeta imenovati ili prepoznati na geografskoj karti prirodno-geografske i gospodarske regije te demografsko-gospodarska središta odabranih europskih država (Njemačka, Francuska, UK i Italija), visokorazvijenih izvaneuropskih država (SAD, Kanada, Japan, Australija, azijski tigrovi) i odabranih država svjetskoga značenja (Ruska Federacija, Kina, Indija) analizirati na geografskoj karti i grafikonima prirodno-geografsku i društvenu složenost Azije, Latinske Amerike i Afrike povezati prirodna i društvena obilježja prostora te ih smjestiti u prostor i na geografsku kartu

2.4. Geografija Hrvatske

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE
<ul style="list-style-type: none"> objasniti geografski smještaj i složenost geografskoga položaja Hrvatske objasniti značenje gorskoga praga i položaj Hrvatske u europskoj prometnoj mreži analizirati historijsko-geografski razvoj hrvatske države i objasniti određivanje granica na kopnu i moru opisati postanak i razvoj reljefa Hrvatske izdvojiti tipove i oblike reljefa te vrjednovati njihove gospodarske mogućnosti 	<ul style="list-style-type: none"> prepoznati i imenovati na geografskoj karti primjere pojedinih tipova i oblika reljefa imenovati na geografskoj karti krajnje točke prepoznati i imenovati na geografskoj karti najvažnije prometne pravce i prijevoje usporediti na tematskim kartama oblikovanje teritorija Hrvatske kroz povijest razlikovati na karti segmente granica prema vremenu nastanka

• analizirati morfometrijska obilježja reljefa i njihov utjecaj na naseljenost i gospodarstvo• objasniti klimatske čimbenike, klimatske elemente te raspored tipova klima• uočiti i objasniti povezanost reljefa, klime, tla i vegetacije u Panonskoj, Gorskoj i Primorskoj Hrvatskoj• razlikovati kategorije zaštite prirode• nabrojiti, opisati i usporediti stroge rezervate, nacionalne parkove i parkove prirode te spomenike prirodne i kulturne baštine• opisati prirodno-geografska obilježja i ekološke probleme Jadranskoga mora• objasniti proces litoralizacije na primjeru Jadranskoga mora• poznavati rječnu mrežu i usporediti obilježja rijeka crnomorskoga i jadranskoga slijeva• poznavati prostorni raspored, obilježja i važnost jezera u Hrvatskoj• objasniti važnost voda u gospodarstvu Hrvatske• razlikovati i protumačiti demogeografske strukture• povezati odnos i utjecaj prirodne osnove i društvenih čimbenika na gospodarski razvoj• objasniti utjecaj prirodne osnove i društvenoga razvoja na oblike i razvoj naselja, ruralni krajolik i gradske regije• opisati razvoj urbane mreže i nodalno-funkcionalnu organizaciju prostora• razlikovati ruralna naselja i tipove ruralnih područja• opisati stupanj i dinamiku gospodarskoga razvoja Hrvatske i pojedinih regija• objasniti čimbenike razvoja i značenje primarnih djelatnosti• analizirati strukturu i prostorni raspored poljoprivredne proizvodnje, ribarstva i akvakulture• objasniti značenje šuma, vrste i prostorni raspored šumskih prostora• objasniti razvoj i značenje sekundarnih djelatnosti• analizirati strukturu i prostorni raspored energetskih izvora i industrije• objasniti razvoj i značenje tercijarnih i kvartarnih djelatnosti• vrjednovati oblike prometa i njihovo značenje u gospodarstvu• analizirati čimbenike razvoja turizma te poznavati obilježja turističkih prostora Hrvatske	• imenovati na geografskoj karti osnovne reliefne cjeline• analizirati klimatske dijagrame i prostorni raspored tipova klima i izračunati vertikalni gradijent temperature• imenovati na geografskoj karti stroge rezervate, nacionalne parkove i parkove prirode te prepoznati primjere ostalih kategorija zaštite• analizirati na tematskim kartama i dijagramima prirodno-geografska obilježja i ekološke probleme Jadranskoga mora• imenovati na geografskoj karti najvažnije rijeke crnomorskoga i jadranskoga slijeva najvažnija jezera te ostale vode na kopnu• analizirati na dijagramu razvoj naseljenosti i na tematskoj karti razmještaj stanovništva• analizirati i objasniti promjenu broja stanovnika prostorno i vremenski te gustoću naseljenosti Hrvatske i pojedinih regija• analizirati dijagram prirodnoga kretanja stanovništva Hrvatske i upravnih cjelina• izračunati odrednice prirodnoga, prostornoga i općega kretanja stanovništva• analizirati na geografskoj karti prostorno kretanje stanovništva Hrvatske• razlikovati i protumačiti demogeografske strukture na dijogramima i tematskim kartama• prepoznati na crtežima i fotografijama oblike naselja, tipove ruralnoga krajolika i vrste gradskih regija• imenovati na geografskoj karti makroregionalna, regionalna i županijska središta• analizirati na grafičkim prilozima stupanj i dinamiku gospodarskoga razvoja Hrvatske i pojedinih regija• analizirati na dijogramima i tematskim kartama strukturu i prostorni raspored poljoprivredne proizvodnje, ribarstva i akvakulture• analizirati na karti prostorni raspored šumskih prostora• objasniti uz pomoć dijagrama razvoj i značenje sekundarnih djelatnosti• analizirati na dijogramima i tematskim kartama strukturu i prostorni raspored energetskih izvora i industrije• objasniti uz pomoć dijagrama značenje tercijarnih i kvartarnih djelatnosti• vrjednovati uz pomoć dijagrama oblike prometa i njegovo značenje u gospodarstvu• razlikovati na geografskoj karti glavne turističke regije i imenovati najvažnija središta

- objasniti gospodarsku i političku povezanost Hrvatske s Europom i svijetom (mjesto i ulogu Hrvatske u europskim i svjetskim organizacijama i regionalnim integracijama)
- povezati prirodna i društvena obilježja prostora te ih smjestiti u prostor

- analizirati na dijagramu strukturu vanjske trgovine
- povezati prirodna i društvena obilježja prostora te ih smjestiti u prostor i na geografsku kartu

3. Struktura ispita

Ispit iz Geografije sastoji se od dviju cjelina.

Prvom cjelinom ispituju se **geografska znanja**, a drugom cjelinom **geografske vještine**.

Ispit sadrži 60 zadataka, a ukupni broj bodova koji se može ostvariti je 200.

Prva ispitna cjelina sastavljena je od 40 zadataka.

Tablica 1. prikazuje strukturu prve ispitne cjeline.

Tablica 1. Struktura prve ispitne cjeline

VRSTA ZADATKA	BROJ ZADATKA	BROJ BODOVA
Zadatci višestrukoga izbora	16	32
Zadatci višestrukih kombinacija	8	32
Zadatci povezivanja	8	32
Zadatci dopunjavanja	8	20
UKUPNO	40	116

Druga ispitna cjelina sastavljena je od 20 zadataka dopunjavanja i kratkih odgovora.

Tablica 2. prikazuje strukturu druge ispitne cjeline.

Tablica 2. Struktura druge ispitne cjeline

VRSTA ZADATKA	BROJ ZADATKA	BROJ BODOVA
Zadatci dopunjavanja i kratkoga odgovora	20	84

4. Tehnički opis ispita

4.1. Trajanje ispita

Ispit iz Geografije je pisani i traje ukupno **90 minuta** bez prekida.

Vremenik provedbe bit će objavljen u *Vodiču kroz državnu maturu* te na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (www.ncvvo.hr).

4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnici dobivaju sigurnosnu vrećicu u kojoj su *dvije ispitne knjižice i list za odgovore*.

Od pristupnika se očekuje da pozorno pročitaju upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita.

Dodatno, uz svaku vrstu zadatka priložena je uputa za rješavanje. Čitanje ovih uputa je bitno jer je u njima naznačen i način obilježavanja točnih odgovora.

Zadatke zatvorenoga tipa (višestrukoga izbora, višestrukih kombinacija te povezivanja) pristupnici rješavaju obilježavanjem slova točnoga/točnih odgovora među ponuđenima. Slova točnih odgovora obilježavaju se znakom X. Ako pristupnik obilježi više od traženoga broja odgovora za pojedini zadatak, taj će se zadatak bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među obilježenima i točan odgovor.

Zadatke otvorenoga tipa (dopunjavanja i kratkoga odgovora) pristupnici rješavaju upisivanjem točnoga

odgovora na predviđeno mjesto naznačeno u uputi za rješavanje. Ako pristupnik pogriješi, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti svoj paraf pored njega.

Grafički prilozi i karte sastavni su dijelovi ispita.

4.3. Pribor

Tijekom pisanja ispita iz Geografije dopušteno je rabiti kemijsku olovke plave ili crne boje.

5. Opis bodovanja

Ukupni broj bodova je **200**.

5.1. Vrjednovanje prve ispitne cjeline

U prvome dijelu ispita su 40 zadataka.

Ukupno je 16 zadataka višestrukoga izbora.

Svaki točno obilježen odgovor u zadatcima višestrukoga izbora donosi 2 boda. Uspješnim rješavanjem zadataka višestrukoga izbora pristupnik može ostvariti maksimalno 32 boda.

Ukupno je 8 zadataka višestrukih kombinacija.

Svaki točno obilježen odgovor u zadatcima višestrukih kombinacija donosi 2 boda, a potpuno točno riješen zadatak 4 boda. Uspješnim rješavanjem zadataka višestrukih kombinacija pristupnik može ostvariti maksimalno 32 boda.

Ukupno je 8 zadataka povezivanja.

Svaki točno obilježen odgovor na dio zadatka donosi jedan bod, a potpuno točno riješen zadatak donosi 4 boda. Uspješnim rješavanjem zadataka povezivanja pristupnik može ostvariti maksimalno 36 bodova.

Ukupno je 8 zadataka dopunjavanja i kratkoga odgovora, a od toga je 6 zadataka u kojima se od pristupnika traži jedan odgovor i 2 zadataka u kojima se traži po dva odgovora. Svaki točno upisan odgovor na

zadatak, odnosno dio zadatka, ako se u zadatku traži više odgovora, donosi 2 boda. Uspješnim rješavanjem zadataka dopunjavanja i kratkoga odgovora pristupnik može ostvariti maksimalno 20 bodova.

5.2. Vrjednovanje druge ispitne cjeline

U drugome dijelu ispita je 20 zadataka.

Zadataka dopunjavanja i kratkoga odgovora je 20, od toga je 6 zadataka u kojima se od pristupnika traži jedan odgovor, 6 zadataka u kojima se traži po dva odgovora i 8 zadataka u kojima se traži tri odgovora.

Svaki točno upisan odgovor na zadatak, odnosno česticu zadatka, ako se u zadatku traži više odgovora, donosi 1 ili 2 boda.

6. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem

U ovome su poglavlju primjeri zadataka. Uz svaki primjer zadatka ponuđen je opis te vrste zadatka, točan odgovor, obrazovni ishod koji se tim konkretnim zadatkom ispituje te način bodovanja.

6.1. Primjer zadatka višestrukoga izbora

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od **upute** (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), **osnove** (u kojoj je postavljen zadatak) te **četiriju ponuđenih odgovora** od kojih je jedan točan.

U sljedećem zadatku između četiriju ponuđenih trebate odabrati jedan odgovor. Odgovor obilježite znakom X i obvezno ga prepisite na list za odgovore kemijskom olovkom plave ili crne boje. Svaki točan odgovor donosi 2 boda.

Koja se znanstvena disciplina geografije bavi proučavanjem tala?

- A. demogeografija
- B. fitogeografija
- C. hidrogeografija
- D. pedogeografija

TOČAN ODGOVOR: D

OBRAZOVNI ISHOD: definirati i objasniti geografiju kao znanost, razlikovati njezine grane i discipline

BODOVANJE:

2 boda – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, nema odgovora ili ako je obilježeno više od dvaju odgovora

6.2. Primjer zadatka višestrukih kombinacija

Zadatak višestrukih kombinacija sastoji se od **upute** (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), **osnove** (u kojoj je postavljen zadatak) te **pet ponuđenih odgovora** od kojih su dva točna.

U sljedećem zadatku između pet ponuđenih trebate odabrati dva odgovora. Odgovore obilježite znakom X i obvezno ih prepišite na list za odgovore. Svaki točan odgovor donosi 2 boda.

Koji su povoljni prirodni preduvjeti koji utječu na poljoprivrednu proizvodnju?

- A. veličina zemljишta
- B. jaka kiša, tuča
- C. prisojne padine
- D. tlo bogato humusom
- E. jak nalet vjetra

TOČNI ODGOVORI: C, D

OBRAZOVNI ISHOD: objasniti čimbenike razvoja primarnih djelatnosti

BODOVANJE:

4 boda – oba točna odgovora

2 boda – jedan točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, nema odgovora ili ako je obilježeno više od dvaju odgovora

6.3. Primjer zadatka povezivanja

Zadatak povezivanja sastoji se od **upute** (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), **osnove** (pitanja), **četiriju čestica pitanja** te **pet čestica odgovora**.

U sljedećem zadatku svakoj čestici obilježenoj brojem pridružite odgovarajuću česticu obilježenu slovom. Odgovore obilježite znakom X i obvezno ih prepišite na list za odgovore.

Egzogenim procesima pridružite tipove reljefa za koje su karakteristični.

1. abrazija	A. glacijalni reljef
2. egzaracija	B. krški reljef
3. fluvijalna erozija	C. obalni reljef
4. korazija	D. pustinjski reljef
	E. riječni reljef

TOČNI ODGOVORI: 1. C, 2. A, 3. E, 4. D

OBRAZOVNI ISHOD: povezati djelovanje egzogenih sila i nastanak različitih tipova reljefa

BODOVANJE:

4 boda – svi točni odgovori

3 boda – 3 točna odgovora

2 boda – 2 točna odgovora

1 bod – 1 točan odgovor

0 bodova – svi netočni odgovori, nema odgovora i ako je obilježeno više odgovora za pojedinu česticu pitanja

6.4. Primjeri zadataka dopunjavanja i kratkoga odgovora

U zadatcima dopunjavanja i kratkoga odgovora pristupnik treba dovršiti zadani rečenicu i dopuniti upisivanjem pojma koji nedostaje na predviđeno mjesto. U pridruženoj uputi naznačen je način rješavanja zadatka.

Primjer 1.

U sljedećim zadatcima upišite pojmove koji nedostaju. Odgovore upišite samo u ispitnu knjižicu. Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

Kako se naziva kalendar, koji je u službenoj uporabi od kraja 16. stoljeća?

_____ kalendar

TOČAN ODGOVOR: gregorijanski

OBRAZOVNI ISHOD: imenovati različite kalendare

BODOVANJE:

2 boda – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili izostanak odgovora

Primjer 2.

U sljedećim zadatcima upišite pojmove koji nedostaju. Odgovore upišite samo u ispitnu knjižicu. Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

Zemlja je spljoštena na _____ i ispušćena na _____.

TOČNI ODGOVORI: polovima, ekvatoru

OBRAZOVNI ISHOD: objasniti oblik i prepoznati dimenzije Zemlje

BODOVANJE:

4 boda – svi točni odgovori

2 boda – jedan točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili izostanak odgovora

Primjer 3.

Sljedeći zadatak riješite uz pomoć priložene karte.

Na karti su obilježene migracijske struje u Sjedinjene Američke Države u Kristovo doba. Odredite koja je od obilježenih najstarija migracijska struja, koja najintenzivnija suvremena gospodarska migracija, a koja prisilna migracijska struja. Na crte upišite odgovarajući broj s karte.

___ najstarija migracijska struja

___ najintenzivnija suvremena gospodarska migracija

___ prisilna migracijska struja

TOČNI ODGOVORI: 1, 4, 2

OBRAZOVNI ISHOD: na geografskoj karti prepoznati glavne smjerove migracija na Zemlji

BODOVANJE:

6 bodova – svi točni odgovori

4 boda – dva točna odgovora

2 boda – jedan točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili izostanak odgovora

7. Priprema za ispit

Nastavnik bi u nastavnom procesu trebao razjasniti pristupnicima obrazovne ishode kroz realizaciju važećega četverogodišnjega gimnaziskoga nastavnoga programa.

Obrazovni ishodi pristupnicima mogu služiti kao lista za provjeru usvojenoga znanja.

Literatura za pripremu ispita iz Geografije na državnoj maturi su svi udžbenici i geografski atlasi propisani i odobreni od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske tijekom protekloga četverogodišnjega razdoblja.

Uspjeh na ispitu uvjetuje i dobra upoznatost s načinom ispitivanja.

Pristupnicima se savjetuje:

- proučavanje opisa ispitnih cjelina te primjera zadataka
- rješavanje oglednoga primjera ispita.
- aktualizacija brojčanih podataka iz publikacija Državnog zavoda za statistiku, UN-a i specijaliziranih organizacija UN-a
- pratiti u medijima i stručnim časopisima najvažnije događaje u Hrvatskoj i svijetu

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

